

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput II. Ordinatus est amor concupiscentiæ sanctæ, quo Christiani Deum
amant, sibi que concupiscunt, tamquam summum bonum suum, & quia est
finis ultimus ipsorum, ad quem possidendum creati sunt, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

defectu amoris, qui defectus non provenit ex vitio timoris, sed ex vitio timentis, qui timore illo bene uti potest, ad introducendum utique in se amorem, quemadmodum feta utitur ad introducendum filium. Quo qui taliter utitur, non est sine omni amore, tamen peccator ad justificationem se disponens per fidem, timorem & spem ordinariè non pertingat ad amorem prædominantem Dei, tanquam fontis omnis justitiæ, nisi in quarto gradu per Tridentinum descripto, in quo demùm omninò abjicitur voluntas peccandi, tam efficax quàm inefficax, etiamsi abjici incipiat per timorem, cum quo tamen retineri solet saltem tenuis complacencia in peccatis.

14. Objicies 4°. Nazianzenus orat. 3. *tres eorum qui convertuntur classes enumerat, servorum, mercenariorum & filiorum. Si servus es (inquit) plagas meue. Si mercenarius, mercedem desintaxat spera, &c.* Ita etiam S. Maximus & Theophilactus.

Respondeo Nazianzenum verbis istis non distinguere tres classes justorum, nec dicere servos & mercenarios, solo servili timore pœnæ, vel solâ spe mercedis, ut nobis commoda, absque filiali dilectione salutem consequi. Neque hoc absque errore in fide dici potest. Solum proinde vult tres esse vias perveniendi ad justificationem, eaque mediante ad salutem, & servilem quidem timorem, spemque mercenariam esse viam seu dispositionem ad justificationem & salutem, sed mediâ filiali dilectione consequendam, ideòque bonum esse timere pœnam, bonum sperare à Deo mercedem, tamen hoc non sufficit ad salutem. Sic etiam Hieronymus in cap. 1. Malach. dicit quidem: *Vult Deus primum ut filii simus, & bonum voluntate faciamus. Si hoc consequi nolumus, ut nos saltem servos suos habeat, & à malis per suppliciorum formidinem recedamus.* Sed non vult hoc sufficere, imò vult necessarium esse à servili timore ad filialem affectum transire. Addit enim: *Deus omnipotens sciens differentiam filii & servi, à filio gloriam, à servo timorem expetit... ut de timore servorum ad filiorum gloriam transeamus.* Videri potest Nicetas in commentatio super orationes Nazianzeni, ubi ipsum exponit in sensu obvio & naturali, quem exhibuimus.

CAPUT II.

Ordinatus est amor concupiscentia sancta, quo Christiani Deum amant, sibi que concupiscunt, tanquam summum bonum suum; & quia est finis ultimus ipsorum, ad quem fidendum creati sum, & per cujus solius possessionem satiari possunt.

15. **R**atio est 1°. quia ordinatus est amor, quo Deus propter se finaliter amatur.

Amore verò illo Christiani Deum amant finaliter propter se, sive propter Deum ipsum, hoc ipso quòd Deum amant finaliter, quia est finis ultimus ipsorum. Cùm Deus ut Deus, & secundum quod Deus, non secundum aliquid à se distinctum, sit finis ultimus ipsorum.

2°. Quia, ut sapienter advertit illustriss. D. Episcopus Castoriensis in amore suo penitente l. 1. c. 9. ad amorem castum non requiritur ut amans bonum suum non intendat, sed solum ut à summo bono non aliud cupiat quàm ipsum; vel, si quid aliud, cupiat in ordine ad ipsum, sive ad hoc ut ipso plenè & perfectè perfruatur. Nullus enim amor impurus, nullus non castus, nisi ille, quo quis in seipso, vel in creatura vult requiescere: omnis verò ille castus, quò quis bonum suum vult, ad quod factus est; ut in ipso solo per amorem quiescat, illique tanquam fini suo se conjungat, æstimans sine ista conjunctione & possessione, in quantalibet ceterarum rerum abundantia, se esse non posse nisi miserum, imperfectum, inquietum. Neque enim homo sic affectus Deum amat, amore ipsum ad se suumque eodem modo deprimente, sed amore Deum glorificante, tanquam solum bonum, quo perfici, quietari, beatificarique possit, & sine quo nihil ipsum quietare, perficere, beatificare, nihil ipsi sufficere possit.

3°. Quia casto ordinatoque amore diligit Deum, qui à Deo non quærit nisi Deum, ut Deus sit ipsi omnia in omnibus. Quam ob causam negari non potest, quin Augustinus casto Deum amore diligeret, cùm aiebat ferm. 36. de verb. Dom. *ò Domine Deus noster, ut veniamus ad te, fac nos beatos de te. Nolumus de auro, neque de argento, nec de fundis. Nolumus de terrenis istis & vanissimis, & caduca vita transitoriis. Non loquatur os nostrum vanitatem. Fac nos beatos de te: beatus populus, cujus Dominus Deus est.*

4°. Eiusmodi amorem mercenarium non æstimat Bernardus, sed filialem: *Numquid enim mercenarium eum quis æstimet (inquit ferm. 8. de divers.) qui paterna inhiat hereditati, eamque toto affectu expetit & expectat? Quam nimirum filii mercedem esse, non mercenarii; Propheta testatur; Cum dederit (inquit) filiis suis somnum, ecce hereditas Domini, filii merces, fructus ventris.*

5°. Negari non potest castum esse amorem, quo quis Deum tanquam sponsum diligit. At sponsa Dei ardentè cupit, ut ipse sit bonum ipsius. Ut enim mellissus Doctor rursus ait ibidem: *Anima qua sub Deo, tanquam sub sponso est, penitus castificato corde, nihil aliud à Deo querit quàm ipsum Deum... Neque enim suum aliquid, non felicitatem, non gloriam, non aliud quidpiam privato sui ipsius amore desiderat anima, que ejusmodi est; sed tota pergit in Deum, unicuique & perfectum desiderium ipsius est, ut introducat eam*

rex in cubiculum suum, ut ipsi adhaereat, ipso fruatur.

20 6°. Id totum confirmant Augustini & Salesii testimonia cap. sequenti proferenda. Confirmat & S. Thomas opusc. 61. cap. 3. dum ait, quod beatitudo creata, seu Dei fructio potest appeti ut finis quo quiescimus... in Deo, quodque inordinatus non est amor, quo quis sic diligit, non in quo quiescit, sed quo in Deo quiescit.

21 Si dicas amorem huiusmodi non esse amorem concupiscentiae, sed benevolentiae & caritatis, cum sit amor Dei propter se.

Respondeo 1°. esse amorem caritatis generaliter dictae, ob rationem proximè allatam; non caritatis specialiter dictae, prout distinguitur à spe. Ob ea quae dicemus cap. seq.

22 2°. Esse amorem concupiscentiae filialis & castae, sicque vocari à S. Francisco Salesio, aliisque gravibus Doctoribus, licet non sit amor concupiscentiae mercenariae, ut distinguitur à filiali, quomodo plures accipiunt amorem concupiscentiae, nominatim Bellarminus l. 8. de iustific. c. 9. cum ait: amorem concupiscentiae proprie dici, cum potissimum quis diligit alterum propter se, non propter illum. Nam si quis diligit amicum praecipue propter ipsum, etiamsi secundario mercedem operis ab illo expectet, non est amor concupiscentiae, sed amicitiae. Eodem modo concupiscentiae amorem accipere videtur Illustriss. D. Episcopus Castoriensis, cum ait loco citato: Neque etiam semper est amor concupiscentiae, dum homo hominem diligit, quia bona ab ipso accipit. Nam si quis diligit proximum, quia ab illo per instructiones, per exhortationes, aliaque subsidia ad Deum ducitur, ille profecto perinde benevolens & honorifico amore proximum prosequitur, quam is benevolens proximum amore prosequitur, qui eum diligit, ut eum docendo, & pro illo preces fundendo ad Deum adducat. Uterque enim propter Deum diligit. Neque etiam semper amor, quo proximo benefacimus, est amor christiana benevolentia: si quis enim illi benefaciat, ut ei in hoc mundo bene sit, nec de aeterna eius salute sataget, is proximum perverso amore concupiscentiae diligit. Econtra si quis à proximo eleemosynas accipere desideret, ut is ista beneficentia Deum promereatur, ille proximum benevolentissimo amore prosequitur. Verum nos concupiscentiae amorem tamen pressè non accipimus, pro amore utique mercenario. Neque omnes sic semper accipiunt; sed dum à variis variè accipitur, inter varias acceptiones, una est, quae accipitur pro concupiscentia sponsali, filiali & casta; sive pro amore honorante solum Deum, velut ultimum finem suum, ipsumque solum desiderante tanquam summum bonum suum, cuius solius possessione perfici, quietari, beatificarique possit. Quem amorem, licet sibi tanquam subjecto indigentiae, Deum desiderantem & concupiscentem (utpote super omnia bona creatam Deum honorantem) castum pronuntiat Augustinus serm. 19. de verbis

Apost. dicens: Amor castus in te esse debet, quo amore desideres videre, non caelum & terram, non campos liquidos maris, non speculaculo nugatoria, non fulgores, nitoresque gemmarum, sed desiderare videre Deum tuum, amare Deum tuum, &c.

CAPUT III.

Ordinatus est amor spei christiana, operans propter retributionem, qua Deus est, tanquam ultimum finem. Quia amor iste mercenarius non est, sed gratuitus & castus secundum doctrinam Sanctorum.

Spem Theologicam esse non posse sine omni dilectione Dei, adeò perspicua est doctrina Sanctorum, communisque Theologorum, ut non absque stupore viderim, in collectione propositionum per Belgium disseminatarum, doctrinam istam ad supremum Innocentii XII. tribunal fuisse delatam. Sed bene est quod eo in tribunali immunis manserit à censura; sicut & Alexandri VIII. censuram evasit ista propositio: Spes charitate destituta, virtutis Theologicae rationem amittit, tamen à Romanis Qualificatoribus una cum 31. die 7. Decembris 1690. ab ipso proscriptis, maturius examinata, eidemque Pontifici ad censuram proposita.

Interim ingeniosus Recentior disput. 2. de spe dub. 2. proposita quaestione, an liceat operari spe mercedis, sive (ut alii) an affectus spei, ut mercenarius & concupiscentia, condistinctus ab actus charitatis (eo nomine intelligendo amorem) quo Deus propter se diligitur sit vitiosus & peccatum? Respondet: de fide est, spe mercedis seu vitae aeternae, sensu proposito licere operari.

Verum-enim-verò statum quaestionis vitiosus doctus bene proponit, neque hoc in puncto assequitur mentem Lovaniensium, quibus contradicit, perperamque (utpote contra doctrinam Sanctorum Augustini, Bernardi, Francisci Salesii, Hugonis à sancto Victore, &c.) supponit affectum spei Theologicae mercenarium esse, talisque concupiscentiae, ut per eum Deus non diligatur finaliter propter se, sed (quod inde sequitur) propter nos, velut amoris finem. Sic enim nos essemus finis ultimus qui, motivumque finale affectus spei. Quod si verum esset, affectus ille non esset affectus virtutis Theologicae, utpote pro fine, objectoque formali ultimo creaturam habens, non Deum.

Dicimus ergo affectum (quem vocant spei christiana, qui tamen ex dicendis de amore sperante, non spectat formaliter ad ipsam) intuitumque mercedis seu retributionis (quae Deus est) in sacris Litteris, signanter Psalm. 118. commemoratum his verbis: Inclina cor meum ad faciendas justificationes tuas in aeternum propter retributionem, esse affectum inclinantem ad faciendas justificationes Dei propter retributionem, seu mercedem quae